

Nr 1.

Utlåtande i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.

För den enligt § 42 mom. 2 riksdagsordningen lagutskott åliggande granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning ha båda kamrarna till lagutskott hänvisat justitieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna berättelse angående justitieombudsmansämbetets förvaltning under år 1952.

Första lagutskottet, som verkställt granskningen, har för ifrågavarande ändamål från justitieombudsmansexpeditionen mottagit dels de diarier, vilka år 1952 förts i nämnda expedition, dels protokoll över de av justitieombudsmannen under året verkställda inspektionerna, dels ock expeditionens registratur för samma år. Därjämte ha på särskild begäran handlingarna rörande vissa av justitieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet till handa.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

I ämbetsberättelsen meddelas till en början, att justitieombudsmannen Folke Rudewall år 1952 dels på grund av sjukdom åtnjutit ledighet från ämbetets utövande under tiden den 10 juli—den 8 augusti och dels begagnat sig av semester under tiderna den 7—den 21 april och den 9—den 30 augusti. Under nämnda tider har justitieombudsmannens av riksdagen utsedde ställföreträdare lagmannen Alfred Bexelius förestått ämbetet. Med stöd av 21 § andra stycket i instruktionen har justitieombudsmannen uppdragit åt Bexelius att under tiden den 11—den 16 februari förrätta å justitieombudsmansämbetet ankommande göromål med undantag av ärende rörande klagomål mot e. o. stadsfiskalen Otto Meijer (nr 535/1950), vilket ärende jämte andra därmed sammanhängande ärenden handlagts av justitieombudsmannen själv.

Ämbetsberättelsen upptager härefter redogörelse för sådana mot tjänstemän för fel eller försummelse i tjänsten anställda åtal, vilka under året blivit slutligen avgjorda eller i någon instans prövade, ävensom för ett slutligen avgjort ärende, som föranlett åtgärd för disciplinär bestraffning.

Justitieombudsmannen redogör vidare i berättelsen för vissa andra ärenden, som ej föranlett åtal, och meddelar därvid, att han i likhet med vad tidigare skett under denna avdelning intagit redogörelse för allenast ett mindre antal under år 1952 behandlade ärenden.

I ämbetsberättelsen äro därefter intagna av justitieombudsmannen nedan nämnda dagar under år 1952 till Konungen avlätna framställningar, nämligen

den 31 januari 1952 angående förtydligande av bestämmelse i 24 kap. 12 § rättegångsbalken om tid för avlåtande av häktningsframställning samt

den 15 december 1952 angående reglering av vissa förhållanden, som sammanhånga med tillämpningen av lagen den 17 juni 1948 om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet.

Såsom anmärkningar angående lagskipningen m. m. innehåller ämbetsberättelsen vidare redogörelse för spörsmål rörande stämpelbeläggning av ansökningshandlingar i mål och ärenden vid underrätt.

Under år 1952 har justitieombudsmannen Rudewall inspekterat domstolar och andra myndigheter inom Uppsala, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs och Värmlands län, varjämte tjänstförrättande justitieombudsmannen Bexelius inspekterat vissa fångvårds- och alkoholistanstalter samt skolor tillhörande barna- och ungdomsvården.

I avseende å vad under inspektionerna förekommit hänvisas i ämbetsberättelsen till de därunder förda protokollen.

Över de under 1952 handlagda klagomålen och anställda åtalen m. m. meddelas i berättelsen följande översikt:

»Antalet härstädes under år 1952 diarieförda ärenden har uppgått till 673.

Vid 1952 års början voro — fränsett ett antal balanserade ärenden av annan beskaffenhet — av förut inkomna klagomål eller eljest mot tjänstemän anhängiggjorda ärenden fortfarande under handläggning härstädes .. 54

Under år 1952 ha anhängiggjorts ärenden mot tjänstemän:

genom inkomna klagomål — däribland icke inberäknat ett antal anonyma skrifter, vilka icke diarieförts — ett antal av	481
samt på grund av anmärkningar, gjorda vid ämbetsresa eller annorledes, ett antal av	156

Summa balanserade och inkomna ärenden mot tjänstemän 691

Av berörda 691 ärenden ha under år 1952:

1) såsom återkallade avskrivits	6
2) till annan myndighet överlämnats	13
3) efter vederbörandes hörande fått förfalla	242
4) efter annorledes verkställd utredning avskrivits	87
5) utan åtgärd avskrivits	145
6) till åtal hänvisats	5
7) föranlett åtgärd för disciplinär bestraffning	1
8) föranlett annan åtgärd än enligt 6 och 7	131
9) föranlett framställning till Kungl. Maj:t	2
och äro vid 1952 års slut:	
10) i avbidan på infordrad förklaring, påminnelsers avgivande eller annan utredning vilande	40
11) i avbidan på domstols eller myndighets beslut vilande	11
12) på prövning beroende	8

Summa 691

Under år 1952 har, såsom av ovanstående redogörelse framgår, i 5 ärenden beslutits anställande av åtal, nämligen

på grund av förd klagan i	4
av annan anledning i	1
	Summa 5

För nedan angivna fel eller försummelse i tjänsten har förordnats om åtal mot:

1) ordförande i taxeringsnämnd för försummelse med avseende å vidarebefordran av till honom ingiven skrift i taxeringsmål (s. 29 o. f.);

2) e. o. stadsfiskal för felaktigt förfarande vid förundersökning (s. 131 o. f.);

3) förste bilinspektör för uttagande av för hög kostnadsersättning för hållande av tjänstebil (s. 201 o. f.);

4) landsfiskal för felaktigt beslut om meddelande av handräckning för förflyttning av en å ålderdomshem intagen person m. m. (s. 180 o. f.); samt

5) kyrkoherde för osant intygande i tjänsten (s. 107 o. f.).

Därjämte har åtgärd för disciplinär bestraffning för tjänstefel vidtagits mot:

6) polisöverkonstapel för bristande i självbehärskning såsom polisman och polisbefäl (s. 227 o. f.)»

Berättelsen upptager vidare meddelande därom, att sedan början av senaste riksdag någon förklaring av lag, i den ordning § 20 regeringsformen bestämmer, icke blivit meddelad av Kungl. Maj:t.

Vid berättelsen äro såsom bilagor fogade en tabell och fyra förteckningar. Tabellen avser av 1952 års riksdag avlätna skrivelser m. m. i nummerföljd enligt fjortonde samlingen av bihanget till riksdagens protokoll. Förteckningarna upptaga dels av 1952 års riksdag till Konungen avlätna skrivelser jämte uppgifter om de åtgärder, som under år 1952 vidtagits i anledning av samma skrivelser, dels sådana i nyssberörda förteckning upptagna ärenden, som vid utgången av år 1952 ännu voro i sin helhet eller till någon del på Kungl. Maj:ts prövning beroende, dels ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från riksdagen före år 1952 men vid samma års början voro i sin helhet eller till någon del oavgjorda, jämte uppgift om den behandling dessa ärenden undergått under år 1952, dels ock ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från justitieombudsmannen före den 1 januari 1952 och vari under år 1952 åtgärd vidtagits eller vilka vid samma års slut ännu voro på Kungl. Maj:ts prövning beroende, jämte kortfattad uppgift om ärendenas behandling.

Utskottet. Vid den granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehaft, har icke någon anledning till anmärkning förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen anmäler.

Stockholm den 5 februari 1953.

På första lagutskottets vägnar:

OLOV RYLANDER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Olofsson, Lindblom, fru Sjöström-Bengtsson, herrar Herbert Hermansson, Lindgren, Björnberg och Franzén;

från andra kammaren: herrar Rylander, Lindberg, fröken Öberg, fröken Liljedahl, fru Johansson i Skövde, herr Östlund, fru Eriksson i Stockholm och herr Andersson i Björkäng.